

MAKALE

ARTICLE

ANKARA KEÇİSİ

Ankara Keçisinin Anadolu'daki Uzun Tarihi

ANGORA GOAT

The Long History of The Angora Goat in Anatolia

Kaynak | Source: www.tiffikbirlik.com.tr

ANKARA KEÇİSİ KÜLTÜREL-İKTİSADİ PRESTİJİMİZDİR.

ANGORA GOAT
IS OUR CULTURAL
AND ECONOMICAL
PRESTIGE.

Ankara keçisi kültürel-iktisadi prestijimizdir

Bugün dünyanın bir çok ülkesinde Ankara keçisinin titizlikle yetiştirilmesine rağmen elde edilen tiftikler incelik, yumuşaklık ve parlaklık gibi müstesna özellikleri bakımından yurdumuzda üretilen tiftikler seviyesine ulaştırılamamıştır. Tiftiğin endüstride

Angora goat is our cultural and economical prestige.

Even though the Angora goat is raised carefully in many countries, the obtained mohair wool cannot be considered as equal with the one produced in our country in terms of its fineness, softness and brightness. All the characteristics of mohair required by the industry can only be found in the mohair wool

1838 YILINA KADAR SADECE YURDUMUZDA YETİŞTİRİLEN ANKARA KEÇİSİNİN ANAVATANININ ANADOLU OLDUĞUNU SÖYLEMEK YANLIŞ OLMAZ. BU KEÇİ İRKİNİN TÜM DÜNYADA ANKARA'DAN ALDIĞI ADI İLE, YANI ANKARA KEÇİSİ OLARAK TANINMASI BU GÖRÜŞÜN TARTIŞMASIZ BİR ŞEKİLDE KABUL GÖRDÜĞÜNÜN KANITIDIR.

IT WOULD NOT BE WRONG TO CONSIDER ANATOLIA AS THE HOMELAND OF THE ANGORA GOAT WHICH WAS RAISED ONLY IN OUR COUNTRY UNTIL 1838. THE FACT THAT THIS GOAT BREED IS KNOWN WITH THE NAME IDENTICAL WITH ANKARA ALL AROUND THE WORLD IS EVIDENCE THAT THIS ARGUMENT HAS UNDISPUTEDLY BEEN ACCEPTED.

Batı ülkelerinde "mohair" diye adlandırılan tiftik bütün dünyaya yurdumuzdan yayılan Ankara Keçisi ürünüdür. Bu nedenle tiftik keçisi dünya literatüründe Ankara keçisi (Angora goat) olarak tanınır. Ankara keçisinin yüzyıllarca önce Türkler tarafından Ankara ve civarına getirildiği, bu bölgenin kurak iklim ve toprağı ile iyi bir şekilde bağdaşarak mevcut yapı ve tiftik özelliklerini burada kazandıkları bilinmektedir. Ankara keçisi

o tarihten bu güne Anadolu'nun seçkin ve karakteristik bir gelir ırkı olma niteliğini muhafaza etmiştir. 1838 yılına kadar sadece yurdumuzda yetiştirilen Ankara keçisinin anavatanının Anadolu olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bu keçi ırkının tüm dünyada Ankara'dan aldığı adı ile, yani Ankara keçisi olarak tanınması bu görüşün tartışmasız bir şekilde kabul gördüğünün kanıtıdır.

It would not be wrong to say that the homeland of the Angora goat is Anatolia. The fact that this goat breed is known with the name identical with Ankara all around the world is evidence that this argument has undisputedly been accepted. The angora wool called mohair in western countries is a product of the Angora goat originated from our country. For this reason, the Angora goat is known as the Angora goat in the international literature. It is known that Angora goat was first brought by the Turks from Ankara province and the surrounding area many centuries ago. The

characteristics of this breed such as the general structure and the mohair feather were shaped by the dry climate and the soil of this region. Since then Angora goat has preserved its fame as being the most prominent and characteristic goat breed of Anatolia. It would not be wrong to consider Anatolia as the homeland of the Angora goat which was raised only in our country until 1838. The fact that this goat breed is known with the name identical with Ankara all around the world is evidence that this argument has undisputedly been accepted.

aranan bütün özellikleri ancak onun öz vatani olan yurdumuzda yetiştirilen Ankara keçisi tiftiklerinde görülmektedir.

19. yüzyılın ortalarına kadar Ankara keçisi sadece Türkiye’de yetiştirilmekteydi ve ülkemiz dünyada tiftik ipliği ve tiftik kumaşı (sof kumaşı) üretim ve ihracatı bakımından rakipsiz bir halde bulunuyordu. Sof kumaşları, gerek renk çeşitleri gerekse dokunuşlarındaki ustalıkları ve desen

obtained from Angora goat raised in our country. Until the mid-19th century Angora goat had only been raised in Turkey and our country remained unrivaled for producing and exporting mohair yarn and mohair wool (sof fabric). Sof fabrics were well known for the finely woven shapes and patterns all around the world. It was particularly sold to England and the Netherlands as well as other European and Arabic countries. Ankara

incelikleri ile bütün dünyada tanınmış bulunuyordu. Başta İngiltere ve Hollanda olmak üzere Avrupa’ya ve Arap ülkelerine satılıyordu. Ünü iç ve dış pazarlarda yayılmış olan Ankara sofları, uzun yıllar Ankara vilayetinin tarihini ve ekonomisini etkilemiş, dış ülkelere gelen bir çok seyyahın da dikkatini çekmiştir.

Ankara’ya gelen Doğu seyyahları, o zaman gördükleri karşısında hayranlık duymuşlar;

sof fabrics which were in demand both in domestic and foreign markets influenced the history and economy of Ankara and attracted attention of the many foreign travelers arriving in Turkey.

The eastern travelers admired what they saw at that time and asked for information about the Angora goats and their hairs, the fineness and brightness of the goat hair, the

hepsi tiftik keçilerinden, bunların tüylerinin ipek gibi inceliğinden ve parlaklığından, kumaşının zarafetinden bahsetmişler ve sof kumaşın dokunuşu, işlenişi, ticareti hakkında bilgiler sunmuşlardır. O tarihlerde başta Ankara olmak üzere; Zir, Çankırı, Beypazarı, Nallıhan ve Kalecik’te 1355 tiftik tezgahının bulunduğu ve her yıl 20.000 top kumaşın ihraç edildiği Tournfort tarafından bildirilmiştir. 1835’lerde Ankara’ya gelen seyyahlardan Hamilton

elegancy, ornamentation and trade of its fabric. Back then Tournfort reported that there were 1355 mohair looms in Ankara, Zir, Çankırı, Beypazarı, Nallıhan and Kalecik. He also reported that 20.000 piles of fabric were exported annually. Hamilton, one of the travelers that arrived in Ankara around 1835’s, also noted the presence of more than 1.000 looms by which mohair fabrics were manufactured.

da sof üreten 1.000'den fazla tezgahın bulunduğunu yazmıştır. 1838 tarihinde başlayan bir süreçte ucuz ithal fabrika mallarının yurda girmeye başlamasıyla dokuma el tezgahları bunlarla rekabet edememiş ve yavaş yavaş tarih sahnesinden çekilmek zorunda kalmışlardır.

360 yıl önce, yani 1640'larda Ankara'yı görmüş olan Evliya Çelebi de Ankara Vilayeti için "burası sof yeridir... Bu sof da Engürü'ye mahsustur. Yeryüzünde başka bir yerde olmak ihtimali yoktur" der. Sonra tiftik keçisini şöyle anlatır: "Tiftik keçisi beyaz süt gibi olup, onun gibi beyaz mahluk belki yoktur. Sof ipliği

Since cheap factory goods entered into the domestic market in 1838, hand looms couldn't survive and had to be cleared from the market gradually.

Evliya Çelebi who came to Ankara in 1640s, 360 years ago, said that "Ankara is the place of sof... And the sof is peculiar to Angora. It cannot exist anywhere else other than Ankara". He also said that "Angora goat looks like white milk, maybe it is the whitest creature on earth. Sof string is obtained from their wool. The goat hair gets hard when cut by scissors, but gets as soft as the silk of Prophet Eyüp when plucked... Both women and men desire to have sof clothes. Europeans wish to take angora goats back to their countries to spin soft yarn and weave wool. With God's will the goats will develop improved

TİFTİK KEÇİSİNİN VERİM ÖZELLİĞİ:

TİFTİK KEÇİSİ ÖZELLİKLE TİFTİĞİ İÇİN YETİŞTİRİLİR. TİFTİK KEÇİSİNİN VERİM ÖZELLİĞİNDE ÜZERİNDE DURULACAK EN ÖNEMLİ ÜRÜN TİFTİKTİR. ANCAK ETİNDEN, SÜTÜNDEN VE DERİSİNDEN DE İSTİFADE EDİLİR.

TİFTİK KEÇİLERİNİN DERİSİ ZARİF VE İNCEDİR. ETİ LEZZETLİDİR. DİĞER KEÇİ İRKLARINDAN AYRI OLARAK ETLERİNDE KEÇİYE HAS OLAN KOKU BULUNMAZ.

GEVREK BİR ET YAPISI VARDIR. ONUN İÇİN SEVİLEREK YENİR. SÜTÜ PEK SAĞILMAZ ANCAK OĞLAKLARINA YETER. SAĞILAN KEÇİ SÜRÜLERİNDE TİFTİK KALİTESİ DÜŞER.

ERGİN DİŞİ KEÇİLERDEN YILLIK 3 KİLO, TEKELERDEN 6 KİLOYA KADAR TİFTİK ELDE EDİLİR.

TİFTİK KEÇİLERİ KÜÇÜK YAPILI KEÇİ İRKLARINDAN OLUP, ERGİN DİŞİ KEÇİLERİN CANLI AĞIRLIĞI 35 KİLO, TEKELERİN DE 45 KİLO CİVARINDADIR.

THE ANGORA GOAT IS PARTICULARLY RAISED FOR ITS MOHAIR.

THE MOST SIGNIFICANT PRODUCT OF THE ANGORA GOAT IS ITS MOHAIR. HOWEVER, ITS MEAT, MILK AND SKIN CAN ALSO BE USED. THE SKIN OF THE ANGORA GOAT IS THIN AND FINE. ITS MEAT IS DELICIOUS AND CRISPY. IT DOES NOT SMELL LIKE OTHER GOAT BREEDS. THEREFORE, IT IS VERY TASTY.

IT IS BARELY MILKED, IT ONLY HAS ENOUGH MILK FOR THE BAY GOATS. THE MILKED GOAT HAS LESS QUALITY MOHAIR. THE MATURE FEMALE GOATS YIELD 3 KG OF MOHAIR WHILE THE MALE GOATS YIELD UNTIL 6 KG OF MOHAIR. ANGORA GOATS ARE SMALL GOAT BREEDS. THE MATURE FEMALE GOATS WEIGH 35 KG, THE MALE GOATS WEIGH ABOUT 45 KG.

bunların yününden olur. Bu keçilerin tüyünü makasla kırkarsa ipliği sertçe olur. Ama yolarlarsa Eyüp Peygamberin ipeği gibi yumuşak olur... Kadın ve erkek herkesin işi softur". "Frenkler bu Engürü keçilerinden Frenk diyarına götürüp yumuşak iplik eğirip sof dokumak isterler. Allahın emriyle keçiler bir sene içinde bildiğimiz tüylü kıl keçilerden olur. Dokudukları şey sof olmaz. Hatta Engürü'den eğrilmiş ipliği alıp, Frenk diyarına götürerek sof yapalım dediler fakat yine olmadı." der. Ankara keçisinin Güney Afrika'ya ilk götürülüşü 1838 yılına rastlamaktadır. O tarihte Hint ordusunda bulunan Albay Henderson 12 baş teke ve 1 anaç Ankara keçisini Afrika'ya götürmüştür. Anaç keçi ve doğan erkek yavru Güney Afrika Ankara keçisi yetiştiriciliğinin ve tiftik endüstrisinin başlangıcını oluşturmuştur. 1880'lerde yapılan gizli ihraçlarla Türkiye'den Port Elizabeth'e getirilen Ankara keçilerinin orada kurulan pazarlarda satıldığı, Türkiye'den tanesi 4 altın liraya alınan bu keçilerin kontlar, dükler, saray mensupları, çiftlik sahipleri ve hatta antika meraklıları tarafından 500 İngiliz lirasına kapışıldığı yazılmıştır. Birleşik Amerika'ya Ankara keçisinin ilk götürülüşü Güney Afrika'ya götürülüşünden sonra, 1849'dadır. O yıllarda pamuk ziraati ile ilgili çalışmalar yapmak için

breeds of those hairy goats that we know. Therefore, they can't weave the real mohair. They even tried to bring the woven strings back to Europe, nevertheless they couldn't succeed. The Angora goat was first brought to South Africa in 1838. At that time, Captain Henderson commanding the Indian Army took 12 male goats and 1 female goat to Africa. The female goat and its baby was a benchmark in South African goat breeding and mohair industry. It was reported that the Angora goats which were secretly exported from Turkey to the Port Elizabeth were sold in the markets in 1880s. The counts, dukes, palace members, farm owners and even antiquarians enthusiastically purchased the goats for 500 English pounds per each while they were sold for 4 golden liras in Turkey. The Angora goat was first brought to the US in

TİFTİK KALİTESİNİ BELİRLEYEN ÖZELLİKLER

KALİTELİ TİFTİK NASIL OLMALIDIR? SORUSUNU CEVAPLARKEN BAZI KISTASLARI GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURMAMIZ GEREKMEKTEDİR. BUNLAR NELERDİR? BUNLAR TİFTİĞİN ÖZELLİKLERİDİR. TİFTİĞİN ÖZELLİKLERİNİ ŞÖYLECE SIRALAYABİLİRİZ:

1. Tiftik İnceliği: İyi tiftik ince olmalıdır. Tiftik kalınlaştıkça kalitesi düşer. Genç hayvanlarda tiftik ince ve kalitelidir. Tiftik keçileri yaşlandıkça tiftik kalınlaşır ve kalite bozulur.
2. Tiftiğin Uzunluğu: Tiftiğin uzun olması makbuldür. Tiftiğin işlenmesinde tiftiğin uzunluğu büyük önem taşır. İşlenmesi kolaylaşır.
3. Tiftik Kıvrım Sıklığı: Tiftikte kıvrım sayısı arttıkça tiftik kalitesi o kadar artar. Kıvrımın sık olması tiftiğin inceliğinin bir belirtisidir.
4. Tiftik Esnekliği: Tiftik telleri esnekler. Tiftikte kıvrım sayısı arttıkça esneklik de artar. Tiftiğin dayanıklılığı, esnekliğine bağlıdır.
5. Tiftikte Parlaklık: İyi tiftik parlak olmalıdır. Triko üretiminde parlaklık, incelik ve esneklik önemlidir.

THE CHARACTERISTICS OF THE BEST MOHAIR

THERE ARE CERTAIN CRITERIA FOR HIGH-QUALITY MOHAIR THAT NEED TO BE CONSIDERED. THESE ARE CERTAIN CHARACTERISTICS OF MOHAIR. THESE CHARACTERISTICS CAN BE LISTED AS FOLLOWS:

1. Fineness: good mohair should be thin. Thickness worsens the quality. The mohair of the young animals is fine and of good quality. As the Angora goats get older, the mohair gets worse and thick.
2. The length of the mohair: The best mohair should be lengthy. The length of the mohair is important for processing. The longer the easier to process.
3. Crease frequency of the mohair: As the number of folds increase, so does the quality. It is a sign of fineness.
4. Elasticity of the mohair: Mohair strings are elastic. As the number of folds increase, so does elasticity. The lint resistance is accomplished with this elasticity.
5. Brightness of the mohair: Bright means good quality. Brightness, fineness and elasticity are important characteristics for the textile industry.

ÜLKEMİZDE TİFTİK KEÇİSİNDEN ELDE EDİLEN TİFTİĞİN BÜYÜK BİR BÖLÜMÜ YARI MAMÜL HALDE İHRAÇ EDİLMEKTEDİR. BİR KISMI DA YURT İÇİNDE TRİKO SANAYİSİNDE KULLANILMAKTADIR. TİFTİK ÜRETİMİNDE DÜNYADA İKİNCİ SIRADAYIZ. BİRİNCİ ABD, ÜÇÜNCÜ GÜNEY AFRIKA'DIR.

A SIGNIFICANT PART OF THE MOHAIR OBTAINED FROM THE ANGORA GOAT IN TURKEY IS EXPORTED AS SEMI PRODUCTS. ANOTHER PART OF IT IS USED IN THE TRICOT INDUSTRY. WE ARE THE SECOND BEST MOHAIR PRODUCER IN THE WORLD. USA IS THE FIRST; SOUTH AFRICA IS THE THIRD BEST PRODUCERS.

Türk hükümetinin davetlisi olarak Türkiye'ye gelip bir süre kalan Dr. James B. Davis Carolina'ya dönüşünde beraberinde Sultan Mecit tarafından zamanın Amerika Başkanı Polk'a hediyesi olarak seçme 2 teke ile 7 baş dişi keçi götürmüştür. Bunlar Amerika'da Ankara keçisi yetiştiriciliğinin temelini oluşturmuştur.

İktisadi Değeri Azalınca

Ankara keçisi monopolünün ülkemiz ekonomisinde taşıdığı önemin zamanında gereği gibi kavranamamış olması bunların kolaylıkla dışarıya çıkarılmasına imkan hazırlayarak ABD ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nin birer ciddi rakip haline gelmesine neden olmuştur.

1849 after South Africa. Dr. James B. Davis Carolina came to Turkey as the invitee of the Turkish Government in order to conduct studies about agriculture. On his return, Sultan Mecit gave 2 male and 7 female goats as presents for Polk who was the President of the US at that time. These activities lay the foundation of the Angora goat breeding in America.

When the Economical Value Decreases

The value that the Angora goat monopoly adds to the economy of our country was not well understood at that time, therefore they were easily brought to the US and South Africa, which made them significant rivals.